

Karol Mazur

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

Wokół „Przegranej Sprawy” Południa. Ruch neo-konfederacki i rewizjonizm historyczny wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

Praca doktorska składa się z sześciu głównych rozdziałów zawierających; wprowadzenie, zasadniczą część merytoryczną i badawczą oraz podsumowanie wraz ze sformułowaniem kluczowych dla tematu wniosków.

Pierwszy rozdział skupia się na istotnym wprowadzeniu do całej problematyki, gdzie przedstawia kontrowersje związane z definiowaniem wczesnej państwowości amerykańskiej, wczesnej republiki. W rozdziale tym przyjrano się szerokiemu wachlarzowi badań interdyscyplinarnych nad ustrojem Stanów Zjednoczonych, konstytucjonalizmem i interpretacją wojny secesyjnej. Rozdział porusza zarówno oficjalne, dominujące stanowisko w historiografii amerykańskiej w omawianym temacie jak i stanowiska rewizjonistyczne, które pretenduje do miana alternatywnej wizji historii.

W rozdziale drugim przedstawione zostało kształtowanie się nurtu myślowego i ideologicznego Południa Stanów Zjednoczonych. Uwzględniono moment pojawienia się pierwszych antagonizmów w młodej republice amerykańskiej i nakreślono problem tzw. sekcjonalizmów. W rozdziale tym przybliżono sylwetki czołowych aktorów politycznych i społecznych pochodzących z Południa tj. Johna C. Calhouna i Johna Randolpha z Roanoke, działających i będących aktywnymi w okresie poprzedzającym wybuch wojny secesyjnej. Przedstawiono również ideologiczne podwaliny „doktryny praw stanowych”, myśl polityczną jaka jej przyświecała oraz południowe interpretacje konstytucjonalizmu. Niezwykle ważnym elementem rozdziału jest analiza problematyki podstawowego aspektu warunkującego różnice sekcyjne w tym zakresie tj. instytucji niewolnictwa. W końcowym podrozdziale poruszony został przeglądowo zarys kształtowania się samej kultury Południa, będącej potwierdzeniem stawianej tezy o odrębności regionu względem pozostałej części Stanów Zjednoczonych.

W rozdziale trzecim skupiono się na okresie powojennym. Wyszczególniono kształtowanie się nurtów neo-konfederackich, czyli nawiązując do tytułu niniejszego opracowania, przedstawiono formowanie się ruchu tzw. Przegranej Sprawy (*The Lost Cause Movement*). Do wykazania złożoności całego problemu trzeci rozdział został podzielony na pięć bloków tematycznych. W pierwszym omówiono bezpośrednich twórców nurtu Przegranej Sprawy, w szczególności tych, którzy byli zaangażowani w rozwój propagandy i

podtrzymywanie ogromu znaczenia różnic sekcyjnych. W kolejnym skupiono się na historykach kontestujących powojenny konsensus polityczny, powstały na bazie wyniku wojny. Naszkicowane zostały różnice badawcze, co do interpretacji przyczyn wojny. Dalej przedstawiony został udział wątków i aspektów religijnych, jakie oddziaływały na „sekcjonalizmy” i jakie miały niewątpliwie wpływ na postrzeganie konfliktu z dwu różnych stron i perspektyw. W dalszej kolejności omówione zostały najbardziej prężne nurty rewizjonistyczne zrzeszone wobec doktryny austro-libertariańskiej. Zwieńczeniem rozdziału trzeciego jest próba pochylenia się nad sporem występującym wśród badaczy, na temat dotyczący określania wojny secesyjnej, tj. nazewnictwa rzeczonego konfliktu. Zweryfikowano wszystkie, najbardziej popularne terminy i poddano je selektywnemu omówieniu.

Rozdział czwarty przedstawia charakterystykę i sylwetki wiodących i najbardziej wpływowych obecnie organizacji neo-konfederackich na Południu. Przedstawiono wiodące w środowisku neo-konfederackim organizacje tj. Zjednoczone Córy Konfederacji (*United Daughters of the Confederacy*), Synów Weteranów Konfederacji (*The Sons of Confederate Veterans*) oraz Ligę Południa (*The League of the South*).

W rozdziale piątym przedstawione zostały bieżące problemy i wyzwania stojące przed ruchem neo-konfederackim w Stanach Zjednoczonych. Poruszona została problematyka pomników (monumentów) w przestrzeni publicznej i ich odbioru w tzw. pamięci zbiorowej. Przeanalizowano również toczący się spór o flagę Konfederacji, tzw. „rebel flag”/ „stars and bars”/. Prześledzone zostały również procesy zawierania aliansów taktycznych ruchów neo-konfederackich z jego ideologicznymi partnerami. Opisano przedstawicieli określonych środowisk inicjujących sojusz z konserwatywnym Południem. Dodatkowo przedstawione zostało bieżące stanowisko apologetów Południa w sprawie budowania historiografii amerykańskiej. Ważnym zagadnieniem poruszonym w pracy jest także zwrócenie uwagi na szczególnie wydźwięk i znaczenie prezydentury Donalda J. Trumpa dla sprawy ruchów neo-konfederackich. Pochylono się również nad ewentualnymi perspektywami nie tylko dla samego ruchu neo-konfederackiego i rewizjonizmu historycznego, ale też dla statusu jedności państwowej Stanów Zjednoczonych.

W podsumowaniu starano się nakreślić nie tylko perspektywę przyszłości dla ruchów odwołujących się do tradycji Południa, ale też i zawarto refleksję nad możliwymi scenariuszami rozwoju samych Stanów Zjednoczonych.